

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

LA MORT DEL DOCTOR ROBERT

Fot. de NAPOLBÓN

Inst. de LA ESQUELLA

El poble, acudint el divendres á la casa del ilustre doctor, al enterarse de la seva mort.

CRÓNICA

TAMBÉ *La Esquella* saluda ab adolorit respecte al home eminent que se 'n acaba de anar entre el dol unánim dels seus conciutadans sens distinció de classes ni de opinións.

—¡Pobre Doctor Robert!—exclama tothom á una.

—¡Era un home que valia molt!—afirma la veu pública á coro: un coro de alabansas, com raras vegadas se logra sentir, sense una sola nota discordant.

Tals hagueren de ser las qualitats de aquella naturalesa privilegiada, tan grans las virtuts que atresorava la seva ánima, que fins aquí, en aquesta terra del implacable cop de fals sobre tots els sers que s' elevan per damunt del nivell ordinari, sigué respectada sempre la noble figura del Doctor Robert. Unicament la mort podia ferirlo, y encare pera convertir la seva obra bárbara en una espléndida apoteosis, en una glorificació de aquellas que semblan burlar els efectes de la incansable devoradora.

Morir pera reviure ab més vida que may en el cor y en el sentiment de tot un poble, es la realitat de un cel humá, resplandent y lliure de núvols y misteris.

***

El Doctor Robert, anantse'n en el moment culminant de la seva exemplar peregrinació per aquest mon de miserias, sense deixar ni un sol enemich, acompanyat únicament de las llágrimas de condol y embolcallat ab l' encens de l' admiració de tot un poble, hagué d' ésser forsosament un sér predestinat per la Mare Naturalesa que 's complagué en favorirlo ab els seus dons més preciosos, y especialment, ab el de saber fer bon us d' ells, qu' es tal vegada el principal de tots.

Tenia talent, un talent clar y adaptadís que li permeté cursar ab brillantés la seva carrera, sobresortint entre sos condeixebles, y més tart exercirla ab profit y més que ab profit ab honra. Un metje ha de ser alguna cosa més que un aliviador de dolencias y un curador de malalties: ha de ser una especie de sacerdot, pródich de generositat y de consols, y aixó sigué sempre 'l Doctor Robert.

May feu mercantilisme del seu mérit extraordinari: ab igual bona voluntat que al rich visitava al pobre: per tots tenia el mateix zel y la mateixa amabilitat: á tot arreu portava la llum de l' esperança, tant á l' arcoba de l' habitació opulent com á la desfregada algorfa del miserable. La llum de son cap clar y de son cor bondadós irradiava sempre sobre 'ls seus germans en lluyta ab la malaltia. ¡A quants no lográ arrancar de las grapas de la mort!

Era tingut ab justicia com el primer clínich no sols de Barcelona, sino d' Espanya. Son nom era conegut y respectat al extranger. En las consultas tots els seus comprofessors li cedían la preferencia, y ell l' ocupava ab naturalitat, sense orgull, sense vanitat, sense cap de aquellas manifestacions que poguessin ofendre la susceptibilitat del company, may tan puntillosa com entre individuos de una mateixa professió. De tots els metjes se 'n conta sempre alguna: del Doctor Robert sols se 'n sentían alabansas y frases de carinyosa consideració.

Y aquell home de cara pàlida, en qual rostre s' hi dibuixava sempre una trista mitja-rialleta, que vivia atrefagadíssim ab els seus malalts, tenia horas per tot: per l' estudi que no abandonava may, afanyós de posarse al corrent de tots els moderns progressos de la medicina; per escriure lluminosos llibres, memorias y articles, en quals traballs hi resplandeixen las condicions brillants de un escriptor de rassa; per

dedicarse á la vida académica, en la qual se distingia per las sevas fructuosas iniciativas; per desempenyar la cátedra de la Facultat, sent l' ídol per espay de 25 anys, de sos alumnes, que l' aclamavan mestre entre 'ls mestres, seduhits per la claretat y 'l valor científich y prácticich de las sevas ensenyansas, y per l' emulació y 'l gran interés qu' en l' esperit del jovent sabia despertar ab sa atractívola eloqüencia... Y com si tot aquest cúmulo de activitat devoradora sigüés poch, encare li quedava temps y forsa de voluntat pera dedicarse á las engorrosas exigencias de la vida pública.

El Doctor Robert era un sabi: pero avants que tot fou un altruísta.

***

¿Quí gosant com ell de una reputació científica tan enlayrada y de una consideració social tan merescuda, hauria tingut l' abnegació de llansarse, com ho feu en sos darrers anys, als embats de la vida política candent y empedrada de perills y de disgustos?

¿Qué podia buscarhi? ¿Popularitat? La tenia ja. ¿Ventatjas materials? Las repudiava per tals medis.

Tant sols el noble desitj de ser útil á la seva patria: tant sols l' impuls generós que llansa al metje á la capsalera del malalt, y en aquest cas la malalta era la nació espanyola, foren evidentment els móvils de la seva cívica resolució. No tothom podrá estar conforme ab els seus ideals polítichs, no tothom podrá creure en l' oportunitat de las solucions pel Doctor Robert preconisadas; pero fora una injusticia desconéixer el desinterés ab que va llansarse á sostenirlas y fins el talent envejable, ab que, en ocasións ben críticas y compromesas, va saber defensarlas.

Temperament optimista, tal vegada no havia endevinat may aquella maquiavélica intenció que dindre de la vida política y sobre tot en la nostra Espanya, constituheix una forsa positiva. Tal vegada careixia de aquella energia impulsiva arrolladora de obstacles, propia dels homes d' acció. Pero, en cambi, era tot ell llum que aclareix, atracció seductora, bona voluntat inagotable. Tenia la tenacitat que va unida ab la fé y l' alé vivificant que 's nudreix de l' esperança. Per l' idea sabia prestarse gustós al sacrifici.

¡Quánts esforsos els seus per no descompondre l' abigarrada multitud catalanista!

Un dia un periódich del seu partit se prenía la llibertat d' esmenarli un discurs, y 'l Doctor Robert callava per no provocar una escisió.

Un altre dia proclamava *ex-abundantia cordis* la seva conformitat absoluta ab els inmortalis principis de la Revolució francesa, y al contemplar el mal efecte que aquesta declaració havia produhit entre 'ls elements reaccionaris del regionalisme, y á fi de contenir la temuda escisió, rectificava sos primitius conceptes, posant restriccions al principi de la igualtat.

Se li posava la firma en telegramas redactats en termes que pugnaban ab la seva manera de sentir y d' expressarse, y callava, sempre per por á la escisió.

Era dúctil y transigent, tant com molts dels que 'l seguían, aclamant sols en ell al éxit triomfant, son aspres y intolerants. Son llenguatge cortés y comedit, que li valgué la consideració y 'l respecte dels seus adversaris, era un viu contrast ab las grosseras diatribas, que han acabat per ser la nota característica de certs periódichs de l' agrupació.

L' espanyolisme del Doctor Robert no admetía duptes, mentres el de molts dels seus partidaris quan no es rodonament negatiu s' ha de posar en quarentena. Tenia sentiments lliberals may desmen-

tits, y molts dels que li feyan costat no senten més que la reacció, ni s'interessen més que pels anacronismes de las edats mortas.

* * *

En el cor generós del Doctor Robert l'odi no hi trobava estada. Son amor á la terra catalana no tenia necessitat d'exteriorisarse ab el contrast del odi á tot lo que no sigués catalá. En cap de sos discursos s'hi trobará una sola de aqueixas dissonancias que tan mal han fet á la causa de Catalunya.

En ells parlava indistintament el catalá y 'l castellá y ho feya sempre bé. En castellá pronunciava l'últim, rodejat de companys y amichs íntims, en el tristement memorable banquet del Saló Pince.

...«Y es que entonces...»—deya en el primer período de son discurs, quan una veu l'interrompé cridant:—*¡Que parlí en catalá!*

«Luego diré porque hablo en castellano»—respondió el Doctor Robert vivament afectat.

Y no pogué dirho: alguns segons després—«ahora—afegía—hablo con la voz del sentimiento que me embarga, y cuando habla el corazón, el sentimiento se sobrepone... y... siento un vértigo...»

Foren sas darreras paraulas: aquell cor ab quina veu parlava li havia esclatat de repent... La parálisis, la mort, la consternació y l'espant dels presents, convertían en drama emocionant aquella hermosa festa de fraternitat professional.

La causa regionalista acabava de perdre la seva figura més prestigiosa y més simpática... y Catalunya un dels homes que més l'honoravan ab el seu

cap y ab el seu cor, ab la seva inteligencia y ab el seu carácter.— P. DEL O.

APOLOGÍA

¡Quínas cansóns mes tendras,
quínas cansóns mes dolsas
á copia de sentir las
retinch en la memoria!

N'hi tinch unas d'alegras
com una rialla boja;
n'hi tinch de tristas, tristas,
d'una tristesa fonda...

Molt mes que las primeras
hi abundan las segonas,
y es que estimant, d'aquestas
n'hi apresas molts, molts!

Hi tinch sospirs d'angunia;
hi tinch esclats de joya:
hi tinch renechs de rabia
y hi tinch petóns de dona!

Corrandas de ma terra
també n'hi apresas forsa...
algunas m'han fet riure,
m'han fet plorar no pocas.

Hi après del noy que canta,
del satisfet que gosa,
del presoner qu'espera,
del expatriat qu'anyora:

Hi après de els teus llabis
cansóns d'amor ¡oh dona!
y aquestas solas dihen
lo que las altras totas.

E. JUST Y PASTOR

L' ENTERRO DEL DOCTOR ROBERT

Inst. de LA ESQUELLA

La comitiva, al sortir de la casa mortuoria.

L' ENTERRO DEL DOCTOR ROBERT

Inst. de BUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA

El cotxe fúnebre.

DESHEREDATS

Caminant lentament, com sols poden ferho 'ls senyors ó 'ls que no temen ni esperan res, perque ja ho han perdut y ho han suferit tot, els dos desheredats van contantse las sevas cosas.

—De manera que tú...

—El día 30 del corrent, *de patitas á la calle*. Ben clar va dirm'ho ahir l' amo de la casa. «Si per tot aquest mes no posa en ordre 'ls seus assumptos...»

—¿En ordre?

—Vol dir pagar. Per aquest senyor, en no pagant ja no hi ha ordre en lloch. «Si per tot aquest mes no posa en ordre 'ls seus assumptos, el trech del pis sense entendre'm de cansóns.» Y com ni per tot aquest ni per tot l' altre penso no poguer pagar, per la poderosíssima rahó de que no tinch un céntim, calcula tú si lo de *patitas* al carrer no es ben bé qüestió resolta.

—¿Quánts mesos deus?

—Tres, quatre... no ho sé de cert. Lo únich que 'm consta, perque 'l propietari va assegurararm'ho, y ell es home de paraula, es que á últims de Abril jo y 'ls meus quedém sense domicili.

—¿Qué farás llavoras?

—¡Uy, qu' endavant miras! No sé lo que faré demá ¿y vols que ja tiri plans per quan sigui á fi de mes? Sempre hi ha coneguts, amichs compassius, barracotas abandonadas... Y en tot cas, ara ray que ja s' ha acabat el fret, y 'l passar la nit á l' intempérie encare diu qu' es bo per la persona...

—Bonica situació, ¿eh?

—¡Y tan bonica! Y que segurament durará mentres no trobi feyna.

—Si fá ó no fá, estém tants á tants. Jo tampoch ne tinch. Van despatxarme perque van dir que no hi ha *padidos* y 'l magatzém está ple de géneros, y

aquí 'm tens fet un capitalista sense quartos, rosegantme 'ls punys y passejantme del dematí fins al vespre.

—¿Ja has mirat si...?

—Ho he corregut tot. «No pot ser... tal vegada més endavant... las cosas están molt encalmadas.» Es á dir, panyos calents, que no t' escalfan gens ni mica. Fins un día vaig anar á casa la Ciutat.

—¡Hola!

—¡Vaya! No vaig pas fer gayres cumpliments. Ja veurás, ¿no diuhen que allí s' cuydan dels interesos del poble? Pues jo soch poble, y necessito saber cóm están els meus interessos. Com dich, vaig presentarm'hi, pero va ser en vá. «Ho sentím molt... no hi ha cap vacant... tením la consignació agotada...»

—¿Qué volían dir ab aixó?

—No ho sé, pero jo vaig entendre que no n' hi havia de fets y qu' era inútil esperarme.

—¡Estém ben frescos, tant jo com tú!

—¡Cóm vols arreglarho si 'l mon va aixís y la gent té agotadas las consignacions?...

Sense donarse compte del camí que han seguit, els dos desheredats se troban al Parch, davant de las novas gabias de la colecció zoológica, inauguradas, prescendint de tot ceremonial, durant l' última senmana.

—¿Qué me 'n dius d' aquests edificis?

—¿Més gabias?

—A la qüenta las bestiolas estaban massa *imprimidas* en aquells caixóns que ocupavan anys há, y 'ls han arreglat aquest barri.

—Pero aixó son verdaderas torres de *recreyo*, palacios...

—¡Ja ho crech! No hi falta sinó llum eléctrica, cunya económica y sala de billar.

—Repara las casetas, quína elegancia...

—Y l' eixida, quína ventilació.

—L' obra es feta á tot gasto.

L' ENTERRO DEL DOCTOR ROBERT

Inst. de RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA

Al arribar á la plassa de la Pau.

—Y que no hi han estalviat las rajolas de València.

—¡Ay, Senyor!... Y pensar que aixó es per bestias...

—Bestias fieras...

—Digas la veritat. D' ensá qu' ets al mon, ¿has estat may tan bé com están aquí aquests animals?

—¡Quínas preguntas! Es clar que no. ¿Y tú?

—Tampoch. Y á fe que 'm vindría no poch bé una caseta aixís, ara que l' amo á fi de més me vol treure.

—Vet'aquí lo que son las cosas. Tú qu' ets persona, no tens ahont aixuplugarte, y aquests que son bestias, un xalet per cada hù.

—¿Quí ho paga tot aixó?

—L' Ajuntament.

—¿El que va dirte que á tú no 't podía colocar per que ha acabat els quartos?

—El mateix. Es el seu sistema: si hi vá un pobre, l' envía á passeig, pero si hi vá un tigre... li fá una gabia que dona enveja de véurela.

—¿Quí fos tigre, veritat?

—L' altre día vaig llegir al diari que ab las subvencions pera las festas religiosas també s' havia mostrat molt rumbós el nostre municipi.

—Crech que sí: no sé quin reguitzell de pessetas vaig sentir dir que havia regalat.

—Un grapat de mils.

—Ab franquesa jo á n' aquesta gent no 'ls entench. Pels pobres no hi ha auxili.

—Ni feyna, ni alberch.

—Pero pels llops y 'ls ossos...

—Y per Sant Roch y Sant Isidro...

—Y entre tant, jo, ciudadá barceloní, á fi de mes me veuré expulsat de casa.

—Y jo, tan ciudadá com tú, no tinch qui 'm regali un xavo.

Els dos desheredats se miran un moment en silenci.

—¿Sabs qué penso? Que aquí, per que 't donguin una mica de protecció, has de ser una d' aquestas dugas cosas.

—¿Quínas?

—O sant ó fiera.

A. MARCH

LAS APARIENCIAS...

Havent plogut un día llarga estona,
va ferse pe 'ls carrers un gran fangueig
y desitjant passá una horeta bona,
m'en vaig aná á passeig.

Com duyan un poch altas las faldillas,
las donas, d' embrutarlas tenint po,
de tant en tant se veyan pantorrillas,
que, vaja, Deu n' hi dó.

Vegí sols una dona, joveneta,
hermosa y ab vestit molt elegant,
que duya la faldilla molt llargueta
pe 'l fanch arrosegant.

No deixava de sé una rara cosa
y observant de sas galtas la rojor,
vaig dir:—Ni las faldillas alsar 's gosa,
¡oh benehit pudor!

Seguintla bona estona al seu darrera,
saber ahont vivía vaig lograr
y haventme fet amich de sa cambrera,
aquesta 'm va explicar:

Que si ensenyar las camas evitava,
no es pas que no hi tingués afeió,
sino per que á dur sempre acostumava
las mitjas al garró.

ANTONI DE MASSANAS

REMEYS UNIVERSALS

De pa y de diners podrém anarne escassos, pero de remeys que ho curan tot, cada día, gracias á Deu, ne surten en més abundancia.

Ara mateix n' ha arribat un de nou, inventat per un doctor americá que ab els dits senyala als núvols, com indicant que d' allí ha de venir á judicar als vius y als morts; que no deixa res per vert, y lo mateix cura 'ls panellóns y la tassis, que 'ls sustos produhits per una repentina baixa dels *quatres*.

Els que 'l venen asseguran qu' es una cosa maravellosa. No hi ha dolencia, per formidable que sigui, que gosi á resistir l' embestida del nou remey.

—¿De qué pateix vosté? ¿Del pahidor? Pues prengui 'l remey americá. Set rals l' ampolleta.

¿Y vosté? ¿De la vista? Probi 'l remey americá. Set rals.

¿Y vosté? ¿Li cauhen els cabells? El remey americá. Set rals.—

Aquesta hermosa formalitat es un dels principals atractius de la nova medicina. Sempre segura, sempre efíca... y sempre set rals.

Després, naturalment, passa lo de costum. A pesar de las seguretats del sabi inventor, la malaltia del pacient continúa tan fresca com si tal cosa; pero lo qu' es el set rals ja 'ls han vist prou.

Lo qual no obsta pera que demá que torni á apareixer un nou inventor ab un remey tan universal y tan efíca com aquest, la gent corri altra vegada á provehirse d' ampolletas y á entregar candorosament els set ralets.

—¿Es possible—deya jo á un doctor que coneix molt el panyo—es possible que aquestas bromas alcansin sempre bon éxit?

—Cabalment son las únicas que 'n tenen. Cremis

las cellas de debó, fassi una cosa en serio, y ja pot plegar: no conseguirá res.—

Per xó deu ser que 'ls americans, grans mestres en els rams d' esquilar burros y explotar minas, no posan cap remey en escena que no vaji acompanyat del corresponent aparato.

Lo qu' ells deuen dir:

—Que 'l medicament resulti dolent ó bo, es completament indiferent. Suposém que fos bo y que no l' anunciessim á canonadas. ¿Qué succehiria? Pues que 'l remey se quedaria intacte al magatzém ó que las pocas capsetas que 's venguessin no pagarían la molestia d' haverlo inventat.

Avuy lo que 's necessita es soroll, molt soroll. La fórmula infalible es aquesta:

«¡Grrran remey!» (Cop de bombo).

«¡La salvació del género humá!» (Cop de bombo).

«¡L' abolicíó completa y definitiva de todas las malalties!» (Cop de bombo).

«¡Ho cura tot, tot, tot!... Las enfermetats del cor, del cap, de l' aparato respiratori, de las camas, dels peus, del fetje, de la pell, dels ossos, de las unglas, del joves, dels vells, dels pobres, dels ríchs, de la classe mitja, dels presents, dels ausents, del simples coneguts de vista!» (Cop de bombo).

«¡Correu, baixeu, veniu, no tardeu!» (Cop de bombo).

Ab aquesta introducció, uns quants milers de cromos y un extracte d' altrastantas mils curacions, els set rals son segurs.

Qu' es lo que l' inventor de la portentosa medicina tractava de demostrar.

Una vegada va posarse en circulació un remey, ab el qual, segons el seu autor, se conseguían «el benestar y la tranquilat del individu.»

Va probarlo un malalt ignocent, y com, á pesar d' haverne ja pres dugas ó tres ampollas, la seva

L' ENTERRO DEL DOCTOR ROBERT

Despedida del dol, davant del monument á Colón.

dolencia persistís, determiná aná á queixarse al inventor.

—Senyor meu—va dirli—sospito que 'l seu específich es una filfa. Jo 'm trobo del mateix modo, y vosté en els seus prospectes assegura que «proporciona 'l benestar y la tranquil·tat.»

—Y es aixís mateix: me 'ls proporciona... á mí.—

L' aixerit doctor no mentía. Gracias al seu magnífich invent, l' home tenia una casa que semblava un palau y vivia com un príncep.

MATÍAS BONAFÉ

TAURÓFILAS

El novillero *Canastos* diu que 'l diumenge passat fent un cambi, atolondrat, ab un poch mes pert els trastos.
—No l' extranyi, aixó Genís, que també ho ha fet en *Guerra*.
—¿Que va fé un cambi ab l' esquerra?
—No senyó, un cambi de pis.

Fent la sort de l' *alimón* va morí 'l diestro *Cigarra*.
—Si ho va fé en sort y morí que hauria fet en desgracia?

—¿Qué tal la corrida, Valls?
—Molt bona. Temps excelent, sis cogidas, vint caballs, y tiros al president.

LLUIS CAMPANYÀ

LLIBRES

LA BODA POR SU PRECIO.—*Guía de novios*, por JOSÉ FERRÁNDIZ, PBRE.—Ja 'ls dich jo que 'l tal Mossen Ferrándiz es un capellá que sab hont jau el dimoni. En materia de casaments no sempre 's troba á la curia el camí franch y expedit, fentse precis algunas vegadas netejarlo d' obstacles ab una escombra d' or. Donchs el capellá Ferrándiz, que, segons tinch entés, avuy se mira 'ls tráfechs y negocis de las botigas eclesiásticas desde la redacció de *El País (liberanus Dómine!)* ha tingut la malehida humorada d' esbullar el marro als que explotan la mina de las dispensas y permisos matrimoniales, indicant las moltas maneras qu' existeixen de posarse á cubert de tota mena de socalinyas, casantse bé y barato. L' obra, apart de ser molt útil als nuvis per dirimir dificultats estalviantse fer el trist paper de *primos*, está escrita ab un desembrás y una gracia qu' enamoran.

L' INDUSTRIA SURO-TAPERA AL BAIX AMPURDÀ, per EMILI SERRAT Y BANQUELLS.—Aquesta memoria, premiada en l' últim certámen celebrat per l' Associació regionalista *L' Escut emporitá* de La Bisbal, es una monografía interessant omplerta de datos curiosos sobre la materia que constituheix el seu objecte.

S' ocupa no sols del cultiu en general de l' alsina suera, de la formació dels rusquers, de las diversas operacions á que se subjecta 'l suro pera ser elaborat, de las innovacions introduhidas en la fabricació, y de las prácticas establertas en el comers, sino també de las distintas evolucions que ha sufert l' industria tapera desde 'l seu establiment á darrers del sigle XVIII fins avuy día, de las dificultats ab que ha de lluytar á conseqüencia de las desacertadas midas del govern y de la extraordinaria importancia que ha alcansat en tota la regió ampurdanesa, com ho demostran no sols el gran número de operaris á quins proporciona treball, sino també la cantitat de productes qu' entrega al mercat.

En el treball del Sr. Serrat tot es catalá: el tema referent á una industria típica de la terra y 'l llenguatge fácil y atractiu en qu' está escrit.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Crisálidas, poesías de Adalberto Hernández y Cid.—Se 'ns figura que son l' ensaig de un autor de la primera volada, á jutjar per certas vacilacions y per no pocas reminiscencias que s' hi observan. Pero aixís comensan molts, y á copia d' estudi acaban per dominar la forma y á forsa de concentració interna aprenen á sentir y á expressarse ab alguna originalitat.

∴ *Del arrendamiento de fincas y juicios de desahucio ante los Juzgados municipales*, por D. Pedro Vergés y Moreu, Procurador de los Tribunales.—Apart de las prescripcions legals relatives á la materia, conté algunas indicacions interessants de carácter purament local.

∴ *Medidas que deben tomar los Municipios para evitar el contagio de la Tuberculosis*, por D. José Mas Alemany, veterinario municipal.—Aquesta memoria alcansá el primer premi de l' Academia de Higiene de Catalunya en el concurs del any 1894.

∴ *Vent, terra, foch y aygua*.—Juguet en un acte y en vers, de Lluís Millá, estrenat á Romea 'l 25 de febrer últim.

RATA SABIA

PRINCIPAL

A benefici de 'n Balaguer vá posarse en escena l' obra de 'n Parellada *El himno de Riego*, ja coneguda per haver sigut representada en catalá, pero en castellá, resulta mes expontánea, y vá fer riure de debó.

La antiquíssima sarsuela: *Buenas noches Sr. D. Simón*, á pesar dels seus anys se conserva tan fresca que fá la competencia á moltas xitxaretas de las qu' ara corren.

La sala molt concorreguda. El beneficiat sigué objecte de grans demostracions de simpatía.

***

Caza de almas: quadret dramátich d' Antouio Vièrgol en el que son autor tracta de demostrar que una dona que, per la seva desgracia ha caygut en la pendent del vici, pot tornar al bon camí si encare conserva en el fondo del cor...

Tipos molt ben presentats y estudiats ab molt carinyo per tots els que hi prenen part. En Balaguer superior en el seu paper de capellá, el millor de l' obra.

El públich aplaudí de bona gana, y certament s' ho mereixen l' obra y els intérpretes.

LICEO

La primera representació de la famosa *Gioconda* efectuada dimars valgué un nou triomf á la Sra. Bonaplata que realsá sobremanera el paper de protagonista donant mostra una vegada més de sas poderosas facultats de cantant experta y d' artista consumada. Debutaren en dita obra la Sra. Levin que té una veu agradable encare que no molt extensa y 'l barítono Nicoletti á qui li passa tot lo contrari.

La orquesta perfectament conduhida pel mestre Goula va tenir que repetir el célebre *ball de las horas* que va ser molt aplaudit, aixís com el concertant del mateix quadro. Els coros una mica afónichs y la lluna del segón acte caminant á empentas y rodolóns.

***

Per fi la senmana entrant podrém parlar del *Mefistófeles*, gracias á que quan en Cremonini 's posá malalt, compareix en Palet, dihent:—Aquí soch jo per treure de angunias á la empresa.

Celebrarém que aquest cop de *palet* sigui per la temporada lo que la *pedrada* del refrán, en ojo de boticario.

ROMEA

Las bodas d' or te per tema 'l diálech que sostenen dos vells, en el cinquantenari del seu casament. Hi ha en ell

El doctor Robert en l' arcaldia de Barcelona. Caricaturas de «La Esquilla de la Torratxa»

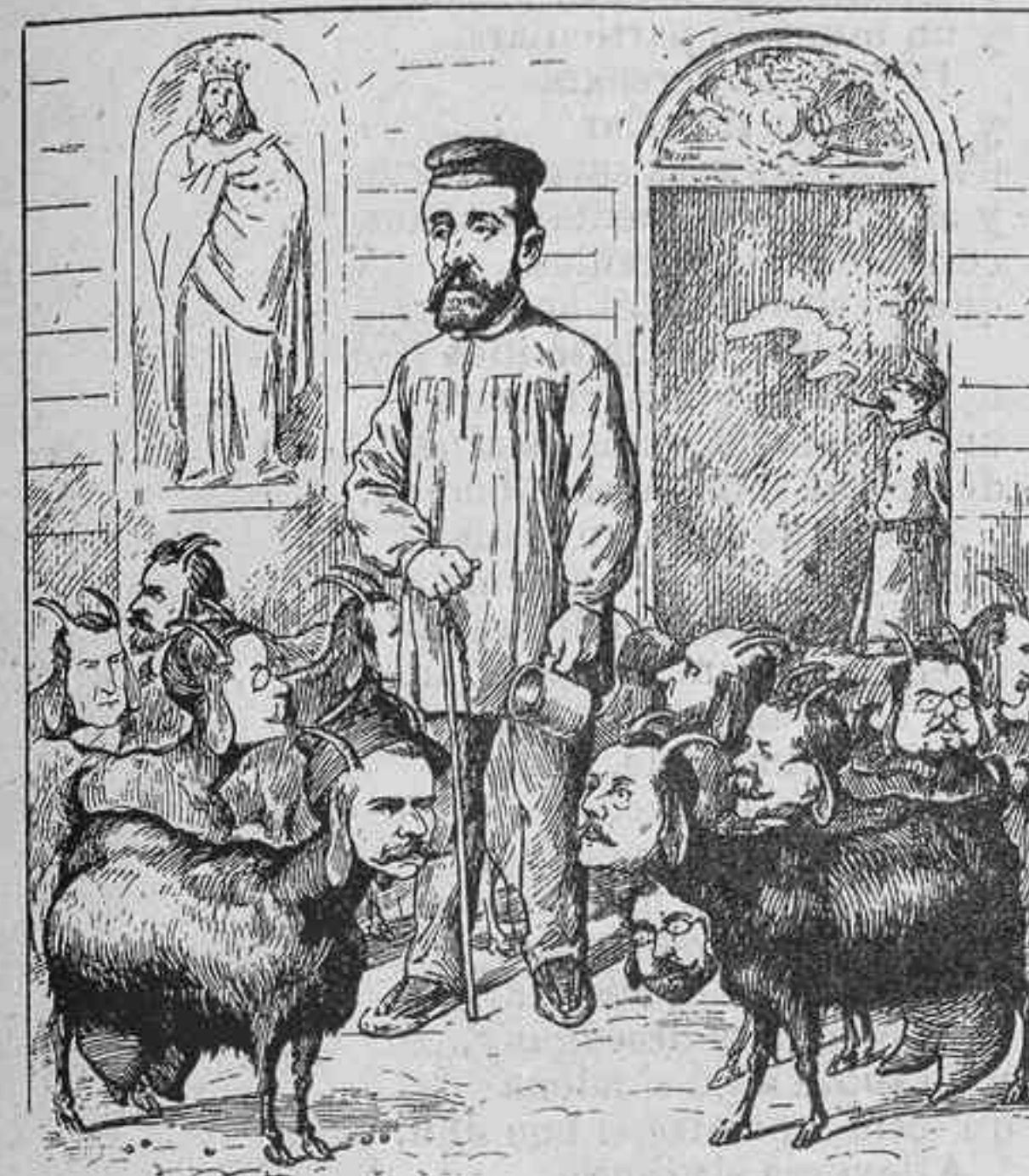
LA PRIMERA VISITA DEL METJE

—¿Qué li sembla que tinch?
—Una desadministracionitis aguda, que no sé pas si 'n sortirém.

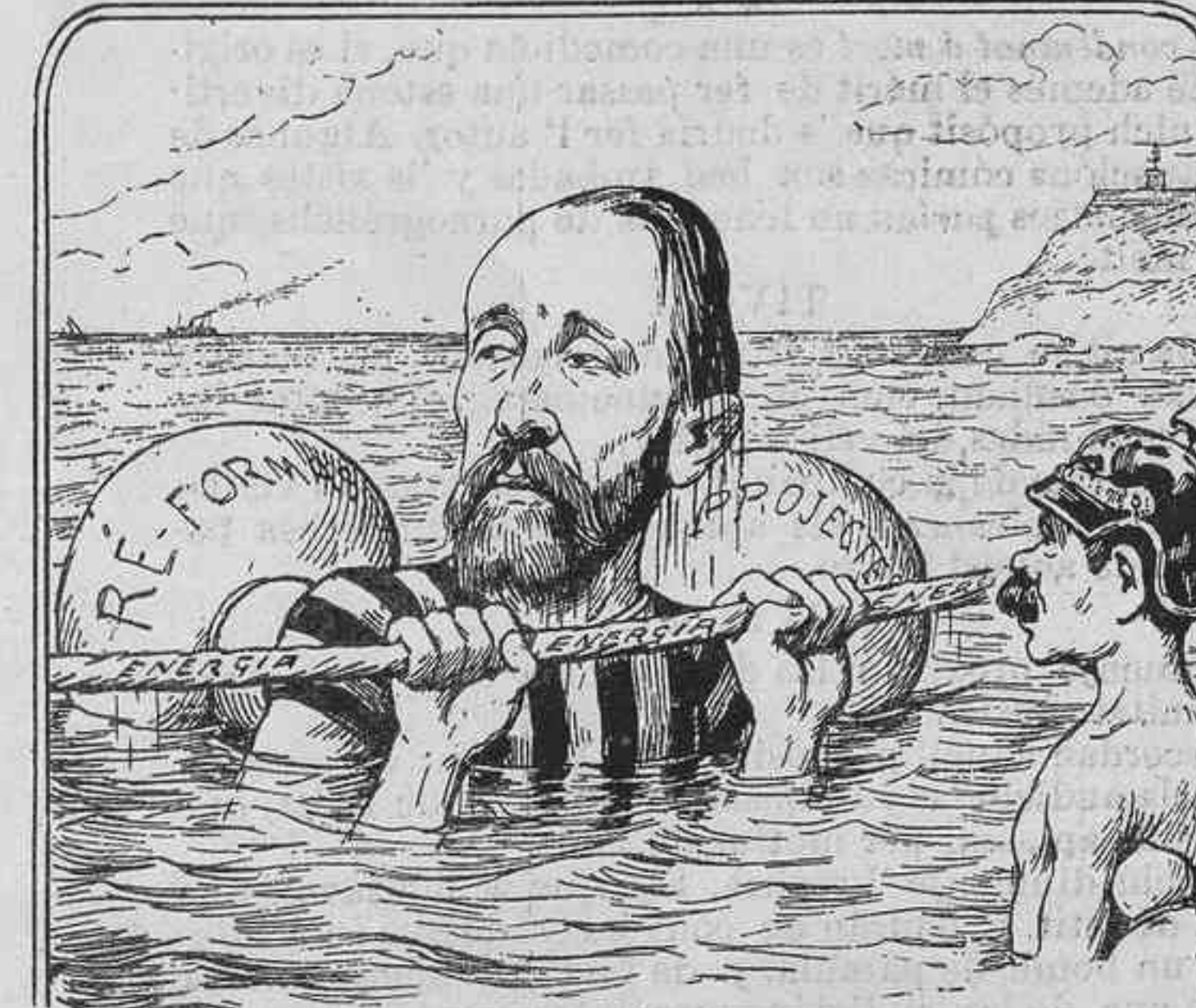
EL DOCTOR HAMLET

Éssere ó non éssere... Ecco il problema.

EL REMAT MUNICIPAL

—¡Ay, Bartomeu! ab un bestia tan rebregat, em sembla que fareu el negoci de 'n Robert ab las carbras!

REGENERACIÓ MUNICIPAL

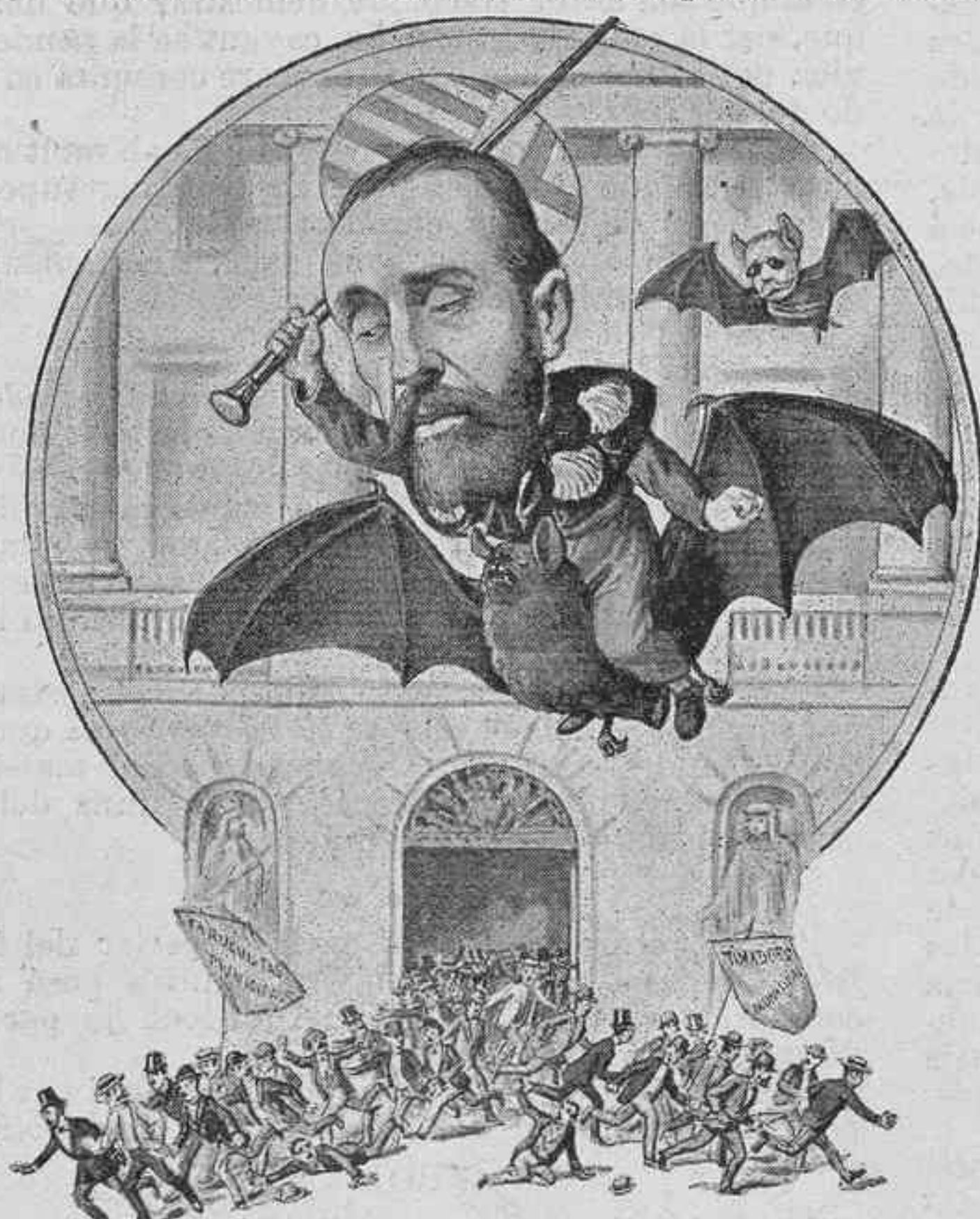
—¿Que perqué prencn banys de mar? Com que sembla que ara 'm torso, el metje me 'ls ha ordenat per veure si així 'm reforso.

LA JORNADA DE DIUMENGE.—Un arcalde marejat.

LA RETIRADA DE 'N ROBERT
Al veure que 'l gat se 'n vá, ¡quina alegría las ratas!

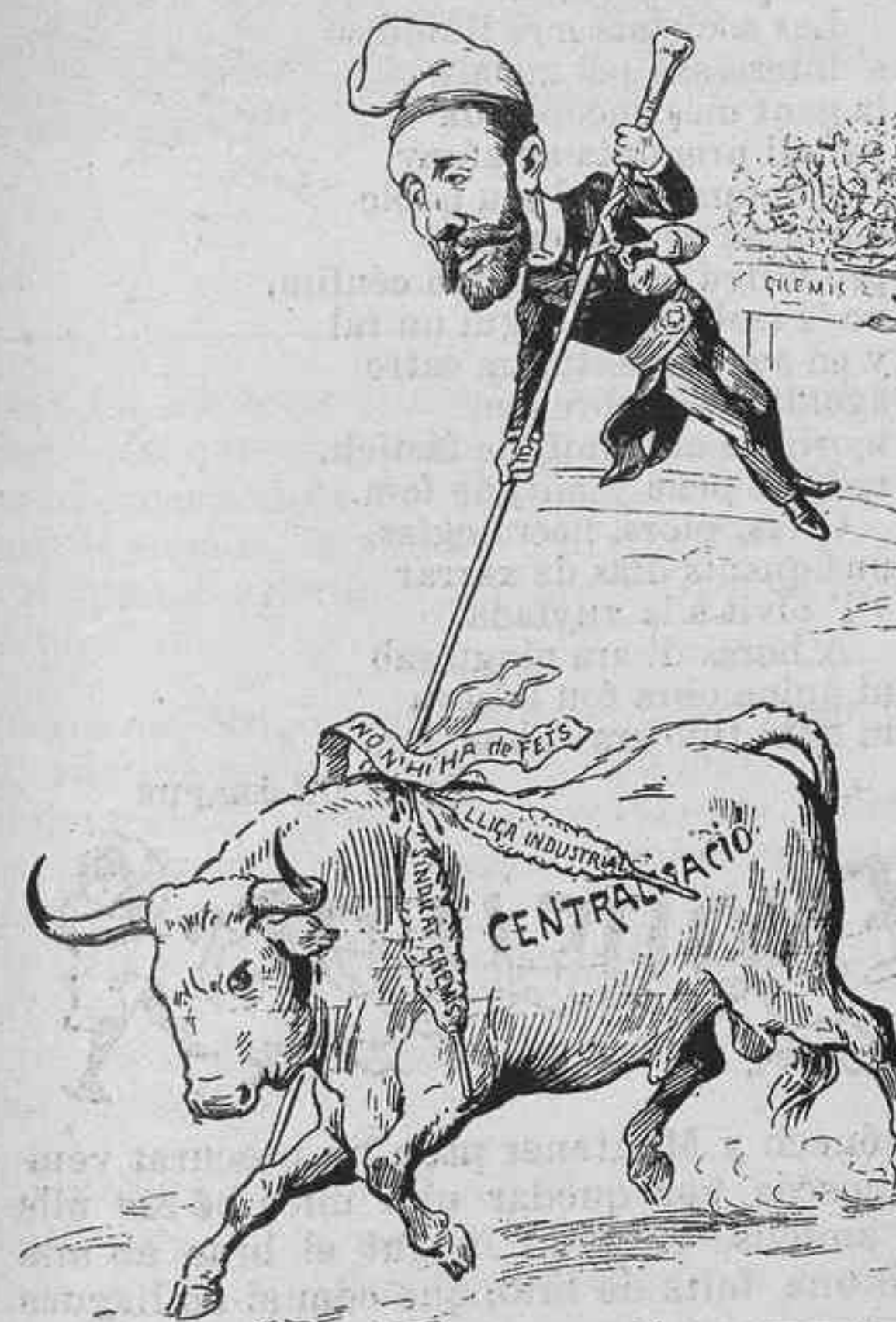
LO SANT DE LA SENMANA

¡Gloriós Sant Jaume, ves si ab dos salts matas als moros, matas als moros. Gloriós Sant Jaume, ves si ab dos salts matas als moros municipals!

L' ARCALDE Y 'L DE LA BARRA

—¿Ahont vás?
—A demanar explicacions al d' Antequera.
—¡Déixal estar, Bartomeu! Brams d' ase no pujan al Saló de Cent.

EL SALT DE LA GARROTXA

—Bé, Bartomeu! D' aixó se 'n diu saltar ab garbo.

ELS PROJECTES DEL ARCALDE

—Tots los meus plans económichs han anat al sot, germáns: xavo més ó xavo menos gastarém igual que avans.

tochs de fina observació, y cap al final rasgos ben trobats de sentiment dramátich.

* * *

Un condemnat á mort es una comedieta que, si es original, té ademés el mérit de fer passar una estona divertida, únich propòsit que 's deuria fer l' autor. Algunas de las situacions cómicas son ben trobadas y 'ls xistes que 'ls personatjes *parlan* no tenen res de pornográfichs, que ja es molt.

TÍVOLI

Cada nit se cambia 'l títul en el cartell, de manera que van desfilant, com en un cinematógrafo, totas las obras celebradas del vell repertori.

Els artistes de la companyia las representan ab verdaer carinyo, alcansant els aplausos de la numerosa parroquia de aquest teatro.

NOVEDATS

Diumenje próxim á las deu del matí en punt, gran solemnitat musical.

¿Recordan aquell propòsit de 'n Vidiella, de tocar en una sola audició las 15 rapsodias húngaras de Liszt, que tingué de aplassar per motius de salut?

Donchs diumenje 'l realisa. Els que 's figuravan que havia desistit, s' haurán de convéncer de que 'n Vidiella es un home de paraula, y de fets. Diumenje tindrà efecte una de las audicions mes interessants y temptadoras que pugui combinar un pianista.

CATALUNYA

Enseñanza libre de 'n Perrin y en Palacios, música del mestre Jimenez, es un va-y-tot primaveral... y dich primaveral per la seva verdor. Hi entran en efecte totas las verduras que ben amanidas ab forsa sal y pebre y ben remenadas forman un plat encare que d' escás aliment bastant gustós.

Entre mitj de las pintorescas exhibicions femeninas y de molta sandunga flamenca, hi ha algunas troballas xocants y alguns xistes pessigollers de aquells que fan riure á un mort.

En la música hi campeja la fácil donosara propia del mestre Jiménez.

El tirador de palomas, lletra de 'n Fernandez Shaw y de 'n Assencio Mas y música de 'n Vives, es un dramet valenciá basat en la petulancia de un guapo de poble, matador de coloms y amich de fer patir á las noyas, pera conquistarlas, abandonarlas y riure's d' ellas.

Una Pepeta va despreciarlo de tant que l' estimava; ell per venjar-se la enamora, y blasona després de haverla enganyada. Y quan vol encare repetir l' engany, ella, que desde la barraca 'l veu venir, li venta un tiro que 'l deixa estanallat.

Hi ha en aquesta obreta tots els elements de un drama popular que no 's distingeix massa per la seva originalitat. El barber de la Dolores de 'n Feliu sembla casi germá de 'n Visentó, de *El tirador de palomas*. Pero no pot negarse que té color local y qu' está escrit esmeradament, per mes que á nosaltres (á diferencia del públich) ens agradin mes els diálechs de carácter popular, que las tiradas de versos intercaladas, encare qu' estiguin escrites en sonoras quintillas. Es un recurs massa gastat ab el qual se busca l' aplauso del públich.

La música del mestre Vives té en algunas pessas un aire valenciá molt castís, y en algunas altrás, com per exemple las del final, verdader color dramátich. L' instrumentació es rica y está ben treballada. En el nostre concepte mereixia ser mes aplaudida de lo que va serho.

CALVO Y VICO

La companyia valenciana dirigida pel Sr. Llorens representa las millors produccions de aquell repertori, á plena satisfacció del públich aficionat á un género que no careix de mérit.

N. N. N.

L' ENTUSSIASME

El bon Jan ha fet una obra capdalt, admirable, gran.

La crítica ab entusiasme li dedica elogis grans,

coralment el felicitan no sé quantas societats, l' ajuntament del seu poble y un munt de particulars.

Li fan una serenata y l' obligan á parlar del balcó de casa seva, y ab grans picaments de mans coronan unas paraulas que no s' han entés ben clar.

Fins algú apunta la idea d' alsarli en qualsevol part un monument ó una estatua de bronze ó de marbre blanch.

Al cap de set ó vuyt días ningú pensa ab el bon Jan, ni ab la seva obra admirable ni el Cristo que 'l va fundar, y el bon Jan veu la seva obra sublim, admirable, gran, pudrintse á un recó de porxo per no haverhi un ciudadá ni entre aquells mes entussiastas capás de gastarse un ral.

L' aclapara la miseria, l' empitjora el desengany, y de sopte algú s' adona qu' está morintse el bon Jan.

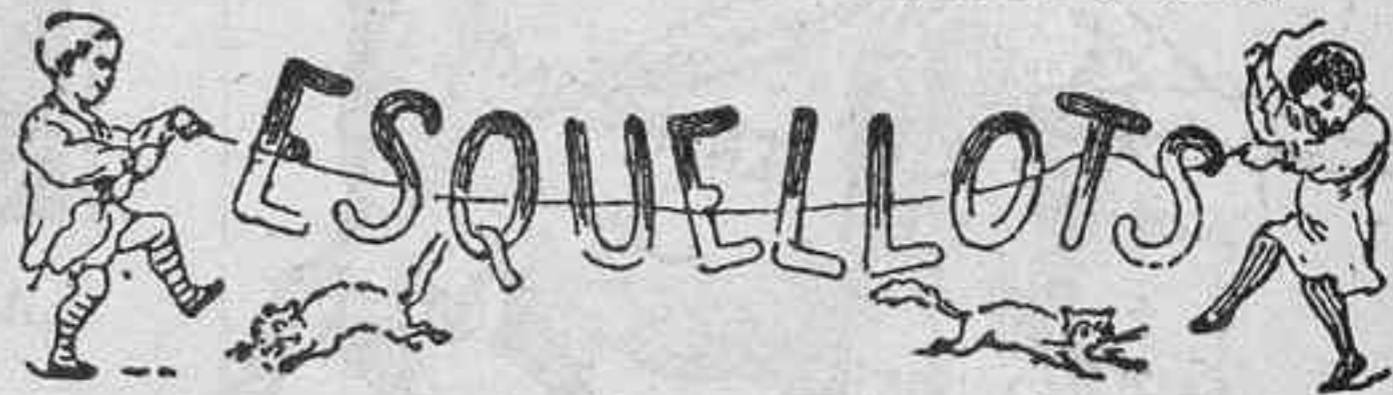
Allavoras els diaris vinga de nou á parlar plorant la sort del eximi, deplorant son mal estat, y fent tots terribles cárrechs á l' injusticia social.

Las societats mes lluhidas s' interessan pel malalt, la gent mes encopetada per ell pregunta ab afany, l' ajuntament del seu poble envía un comissionat, pro ningú 's desfá d' un céntim, no 's troba qui dongui un ral y en son modestíssim catre agonitza el pobre Jan morintse al fi miiij de fástich, mitj de pena y mitj de fam.

Orlas, plors, necrologías, uns quants días de xarrar y l' olvit á la vuytada.

A horas d' ara ningú sab ni quina obra fou la seva ni quin tipo era el bon Jan.

JEPH DE JESPU

En Doménech y Montaner prou ha procurat ventarse las moscas per quedar una mica bé als ulls dels seus amichs, pero ha mogut el bras ab una nyonya, ab una falta de brío, que com si no hagués fet res.

«Que no va donar cap pas per obtenir la ganga del Hospital de Sant Pau; que las personas que varen proporcionarli eran d' ell particularment desconegudas: que cap cantitat ha administrat ni percebut fins avuy...» ¿A nosaltres que 'ns explica?

A qui hauria de dirigir-se es al periódich regionalista que després de proclamarlo gloria legítima de la nostra terra, va dir alló tan célebre de que 'ls executors testamentaris de D. Pau Gil, no venían obligats á donar comptes á ningú. El Sr. Doménech hauria d' excitarlo á posar de relleu els interessos quantiosos que, segons sembla, s' han perdut, y las irregularitats de tota mena que ab tota evidencia s' han comés, ja que 's tracta del patrimoni dels pobres.

UNA TROCA EMBULLADA

—¿Li sembla, senyor Salas, si l' arribará á desembolicar?...
—No ho sé; per tot arreu veig caps que penjan.

Mentres *La Perdiu* sostingui la tapadora, hi haurà motius més que suficients pera creure en una confabulació caciquista de nou género, y á través de la cassola tapada, la veu del perdigot Sr. Doménech y Montaner resultarà sempre llastimosament escanyolida.

El telegrama dirigit pels estudiants de Medicina á la majordomia major de Palacio, diu aixís:

«Profundamente apenados muerte Doctor Robert, tenemos sentimiento participarlo vuestra majestad. Estudiantes Medicina.»

¿Se 'ls figura que aquest telegrama está escrit en castellá?

Donchs vejín, á mí 'm sembla que més clá y catalá no pot pas serho.

Y á propòsit d' estudiants de Medicina.

S' ha dit que 'ls de sisé any prengueren l' acort de unir la seva á la petició formulada pels escolars de igual curs de Valencia, en súplica de la supresió dels exámens de llicenciatura, com á gracia per la próxima coronació del rey.

Jo, ab franquesa, 'm resisteixo á creur'ho.

No es possible que un sol estudiant de Barcelona aspiri á llansarse á exercir la carrera de metje, sense ferse un honor de donar probas de la seva suficiencia.

Ans crech que si 'l minstre per afalagarlos tractés de suprimir aquest requisit académich, tots á una demanarían els exámens, pera demostrar que no 'ls temen.

Ha insinuat un periódich qu' en cert succés molt satisfactori pels perdigots, hi ha hagut pacte, en virtut del qual els regidors regionalistas no s' oposarán á que l' Ajuntament gastí algunas mils pesse-

tas pera celebrar de una manera ostentosa las próximas festas de la coronació.

No hem de tardar á veure aquesta presunció contrastada en la pedra de toch dels fets.

Si 'ls regidors regionalistas en lloch de sumarse ab els republicans s' uneixen ab els caciquistas, ja podrém dir ab tota la boca, que á Barcelona no hi ha sols tiro de coloms, sino també tiro de perdigots á pacte.

¡Bonich número pera figurar en primer lloch en el programa de las festas!

El Sr. Prat de la Riba continúa detingut á casa seva.

Segueix, donchs, sent encare un mártir de la causa.

Pero una mica rebaixat de categoria.

Ara es un mártir *casulá*.

La Junta del *Ateneo barcelonés* ha acordat dedicar Doctor Robert una sessió necrológica y colocar el seu retrato en la galería d' expresidents de la corporació.

Un ateneísta deya ab amargura:

—Vaja, está vist, en aquesta casa s' ha de morir algú, porque 'ls que portan la direcció del tinglado 's decideixin á sortir del seu ensopiment.

La malaltía del insigne poeta Verdaguer va allargantse y ha arribat á inspirar serios cuidados.

¡Pobre Mossén Cintol!

May ab més motiu podrá afirmarse que 'ls grans disgustos son de mal pahir: de moment poden calmarse, pero al últim surten.

Es veritat, que mols dels que en la época de las grans tribulacions el perseguían, el bescantavan ó li giravan l' esquena, avuy acuden ó envían al seu domicili á enterarse de la seva salut... Si no fan res

més que aixó, si no 's fixan en el seu estat de pobresa resignada, sempre l'interés que ara 's prenen podrà dirse que revesteix el caràcter de una aparença de consol.

Y en aquestes coses, segons per qui, com en els negocis d'estat, «*la buena forma es el todo.*»

***

¡A lo menos hagués tingut present aquest precepte de la *sarsuela clàssica*, el Doctor Manaut, que després de haver tractat de boig á Mossen Cinto, en un escrit periodístich publicat sense que ningú li demanés el seu parer, ha tingut la sort de sortir absolt de la querella que se li seguia y ab las costas del judici imposadas al seu contrari!...

Un agutzil s'empenyava en notificar al poeta aquest fallo de la justícia humana, en el moment precís en que un colapso cardíach posava en perill la seva vida.

Vaja que *La Veu de Catalunya* ha de fer alguna cosa pel seu company y amich de la causa 'l Doctor Manaut. Rasgos com el seu de un heroisme tan impàvit son dignes de que 's perpethuin y passin á la Historia. Podrá, donchs *La Perdiu* obrir una subscripció pública pera fer una edició del procés ab tots els seus detalls: la querella, la contestació, las diligencias, la proba, la relació de la vista, la sentència, y la notificació de la mateixa intentada per l'agutzil, á manera de catxetasso.

Vels'hi aquí tot un poema curialesch que val casi tant com la mateixa *Atlántida*.

Alguns periódichs donaren per mort al tenor don Angel Feliu de Constantí.

Y hasta algun va ferli la necrología.

Als pochos días el Sr. Feliu ressucitava... ó millor dit declarava que de alló de haverse'n anat al altre barri, no hi ha res.

Per disgust dels poca-soltas,
per molts anys pugui cantar
y evitar
que li cantin las absoltas.

Sempre que podém donar una noticia honrosa pels artistes de talent qu' en l'extranger mantenen alt el bon nom d'Espanya, creguin que 'n tenim un alegría.

Avuy tocan las nostras enhorabonas al Antoni Fabrés á qui 'l Jurat del *Salon Lyonnais* reunit en el Pavillon de Bellecourt, acaba de discernir la més alta distinció que ha sigut otorgada, ó sigui 'l cobdiat diploma d'honor.

Premi únich que ha alcançat l' eminent artista catalá sobre sos numerosos contrincants.

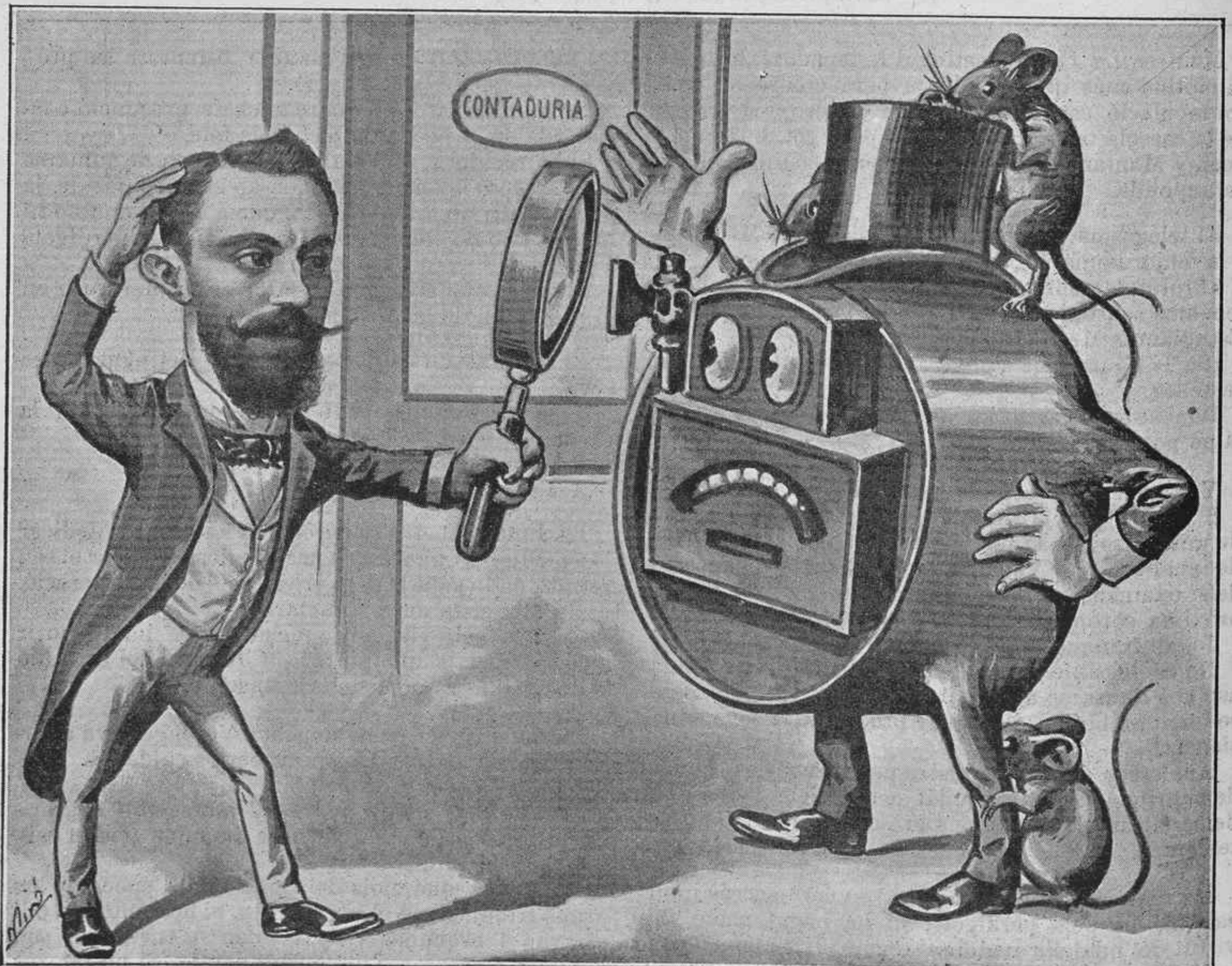
Sembla que 'l mestre Vives tracta de convertir en ópera el *D. Juan Tenorio*.

¿Volen que 'ls digui lo que 'm sembla del intent?
Una calaverada.

—¿Per qué el *Tenorio* era un calavera?—preguntarán vostés.

—No senyors: perque en Mozart avants que 'n

LA FEYNA DE 'N MOLES

Inspeccionant el contador de la Casa Gran.

A BELLAS ARTS

—La gent que vaji fent broma!
Mentres tant, un servidó
ja hi conseguit enquibirme
á dins d' una comissió.

Vives ja va ferho. Y allá ahont estossega D. Giovanni, se 'n van els Lluisos Mejías de bigotis.

Ha mort á Madrid el Marqués de Linares deixant una fortuna quantiosa.

Entre 'ls llegats n' hi ha un de 176 mil pessetas al poeta Grilo.

Está bé recordarse de un pobre.

Pero hauría estat millor que s' hagués recordat del públich.

El llegat á n' en Grilo havia de ferlo ab la condició de que 'n Grilo havia de renunciar per sempre més á escriure versos.

A Londres se diverteixen, sobre tot densá qu' están baix el ceptre de D. Eduart.

¡Qu' era cas en temps de la seva mare, donar en els teatros certas representacions alegres, de obras engendradas pel sprit parisien!

—¡Schokign!—exclamavan els pudibundos súbdits de D.ª Victoria.

Pero avuy fins se representa *La dame de chez Maxim*: la gent calificada la va á veure, y entre onadas de rojor y riatlladas, els espectadors se 'n llepan els bigotis, y las espectadoras á falta de bigoti 'ls llabis.

¡Quí havia de imaginar may, que 'ls autors de París sense altrás armas que 'l bon humor, conquistarían la Gran Bretanya!

Deya una nena ingénua de la primera volada.

—Ara sí qu' estich segura de que en Paco m' estima.

—Creus que aspira á la teva ma?—li pregunta una amigueta.

—No sé: pero si no á la ma, als peus: sempre me

'ls está mirant, y per mica que pugui me 'ls toca ab els seus dissimuladament.

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Ter-tu-li-a.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Pe-la-yo.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Se—Es.*
- 4.ª GEROGLÍFICH.—*Any de traspás, té un dia més.*

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

ENTRE POETAS

—Y donchs ¿que ja has fet remesa aquest any als Jochs Florals?

CONSEQUÉNCIAS DE LA FESTA DEL ARBRE

—Té rahó, s' ha de predicar ab l' exemple. Vaig á omplir la galería de testos, y si 'ls vehins de sota 's queixan... els enviaré á can Puig y Valls.

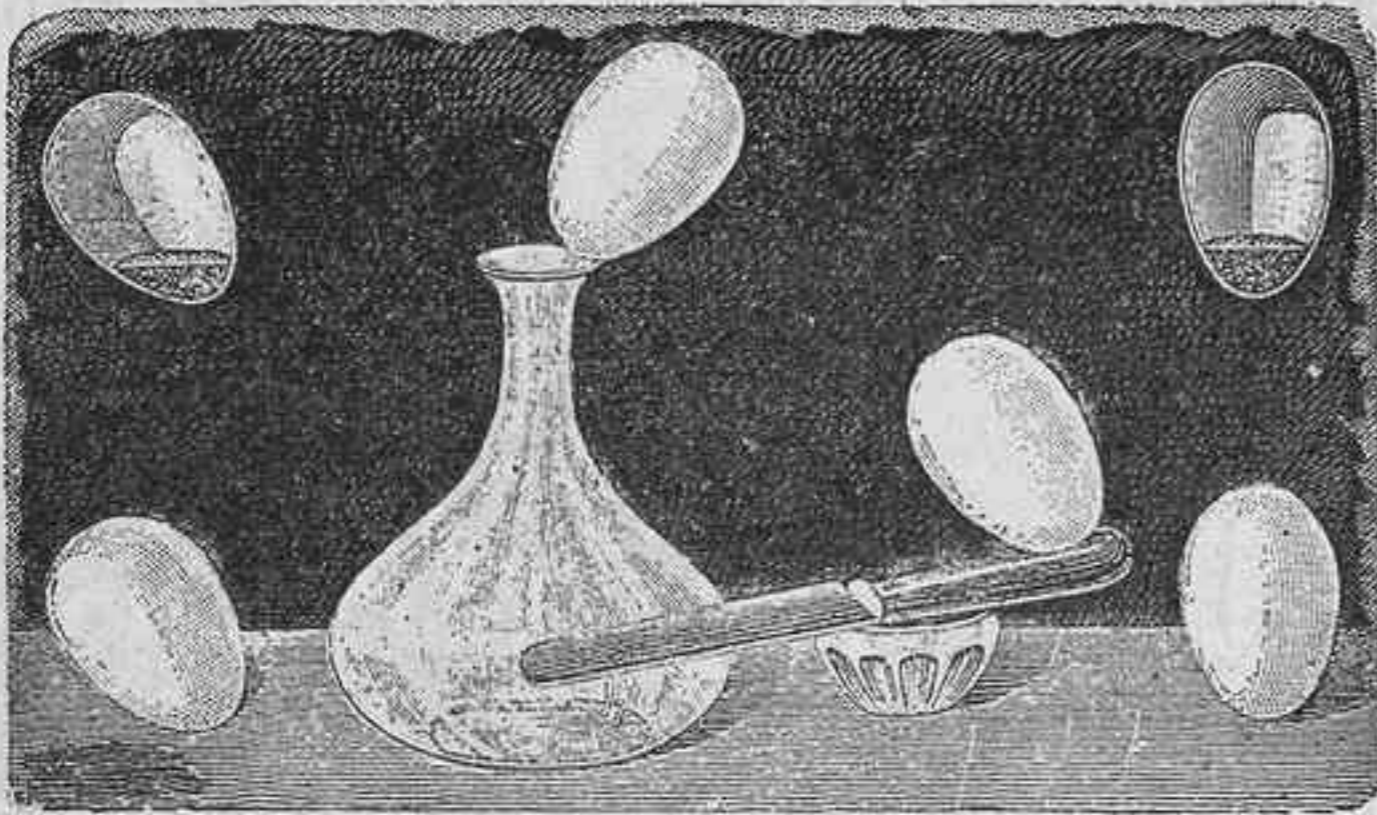
Hopt

L' OU MANSO Y L' OU INDOMABLE

Se buyda un ou per medi d' un foradet petit á la closca. Se fá per manera que aquesta s' assequi bé del seu interior. S' hi introduheix una cantitat d' arenilla fins á omplir la quarta part de sa cabuda, y 's torna á tancar ab un pagadet de cera blanca perque 's dissimuli l' obertura.

Tota vegada que la sorra, si es ben seca y fina té propensió á sostenirse sempre en un nivell horisontal, l' ou s' aguantará perfectament sigan las que 's vulgan las posicions en que se 'l colouqui; qualsevol cosa li servirá de punt d' apoyo; ell obehirá sempre á voluntat del que 'l maneja.

En comptes d' arenilla hi fiqueu llimaduras de ferro ó de plom barrejadas ab trossets de lacre usual; introduhiu després l' ou fins á la meytat en un' olla d' aygua calenta, procurant que conservi sa posició vertical; al poch rato 's treu, deixantse refredar. Y las llimaduras y 'l lacre haurán format una pasta resistent al fondo del ou. Se tapa igualment el forat qu' ha servit de trampa y aquí teniu un ou indomable que no admet altre posició que la vertical, á la que tindrà tendència indefectiblement. Poséulo ajegut y s' us alsará dret y tiesso com una mala cosa, aguantantse per una base que sembla materialment falsa, com si estigués magnetisat per un esperit de contradicció ó per la tossuderia de un aragonés.

Si 'l campanar de Cuenca, hagués sigut construït d' aquesta conformitat, encare avuy despreciaria 'ls ayres.

—Sí; hi enviat una poesia que la vareig titular
«Las floretes adormides»
que no trobaria extrany
que guanyés un *prima-dugas*.
—¿Perque es patriotica?

—¡Cá!
perque es una *llangonissa*
capás de fer agafar
son á tots els que la escoltin,
á la Reyna y al Jurat.
—¿Y res més?

—Una balada
que la vaig llegí á n' en Gual
y 'm va dir que li agradava
perque no hi ha ningú capás
d' enténdrela. Bé; y digas
¿y tú que no hi has *tirat*?
—Sí, noy; hi enviat *La Cigala*.
—¿Cóm dius?

—Sí; un treball extrany
que segons la meva dona

es lo que mes li ha agradat
d' ensá que jo componch versos.
—Donchs, si acás te surt *total*
bé ho deurém celebrar...

—Home,
no sería gens extrany;
vaig *quart* ahí una carteta
recomenatla al cunyat
d' un porter del Ateneo,
qu' es molt amich d' un germá
que fa de barber y afayta
á n' en Picó y Campamar.
—Home, donchs, et felicito.
—¿Per qué?

—Perque guanyarás.
—¿Vols dir que 'm darán *hu-dugas*?
—Anant tan recomanat
si per cás no te l' emportas ..
será que no te 'l darán!

J. STARAMSA

II

—¿Tres *hu-dos quart* la cangrí
vol?

—Jo.

—Pues viva la *Tot*
crida, y té un nap.

—¡Jo 't flich!
¡Cá, barret! no estich per brochs.

ASTILLERO

ACENTÍGRAFO

—¡Don Magí es molt animal!
deya cridant en Sevé.
Y en Pep rihent li digué:
—Ja tens *tot*, qu' es tan *total*.

ANTONI FELIU

TRENCA-CLOSCAS

N. COLLÉU

MATARÓ

Formar ab aquestas lletras el títul de un aplaudit drama catalá.

ALBERTET DE VILAFRANCA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 3.—Consonant.
6 2.—Animal.
5 4 5.— id.
5 6 3 1.—Tot' hom n' ha tingut.
4 5 1 3 6.—Espectacle.
1 2 3 4 5 6.—Continent
5 6 5 1 3.—A la vista del lector.
5 1 3 6.—Fruyta.
5 1 2.—Part del cos humá.
5 1.—Consonant.
1.—Vocal.

A. RIBAS Y R.

GEROGLÍFICH

×
SI SI SI
LI

FI

DOS CALISAYS

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Acaba de publicarse

COLECCIÓN DIAMANTE

(EDICIÓN LÓPEZ)

TOMO 81

LUIS TABADA

APELES MESTRES

Poemas de mar

Preu 2 pessetas

COLECCIÓN ECONÓMICA DE LEYES ESPAÑOLAS

**REGLAMENTACIÓN
DE TEATROS**

Concordada y anotada por E. Mhartin y Guix

Un tomo encuadernado, Ptas. 1

Ciro Bayo

HIGIENE SEXUAL DEL SOLTERO

Causas del celibato.—Sensaciones en ambos sexos.—El amor libre y la prostitución.—Las amigas del soltero.—La prostitución clandestina y la autorizada.—Medios preservativos y profilácticos.—Curación de las enfermedades de la vida genital.—Aberraciones sexuales.—Higiene general del soltero.

Un tomo en 8.º, Ptas. 2

Vient de paraître

MAXIME GORKI

WANIA

Ptas. 5'25

De venta en la Librería Española

Assiette au beurre.	Polichinelle.
Bon Vivant.	Pompom.
Cocorico.	Rouge et noire.
Jean qui rit.	Sans Gêne.
Lectures pour tous.	Vie illustrée.
Le rire.	Paris Vivant.

**MANUEL PRACTIQUE
DU MARIAGE**

Ptas. 3'25

APELES MESTRES

EN MISERIA

— POEMA —

Preu UNA pesseta

Demá dissapte

LA CAMPANA DE GRACIA

PUBLICARÁ

NÚMERO EXTRAORDINARI

Text escullit

DIBUIXOS DE

Apeles Mestres, Miró, Pellicer, Llopart y Robert

8 planas * 10 céntims

EN PREPARACIÓ

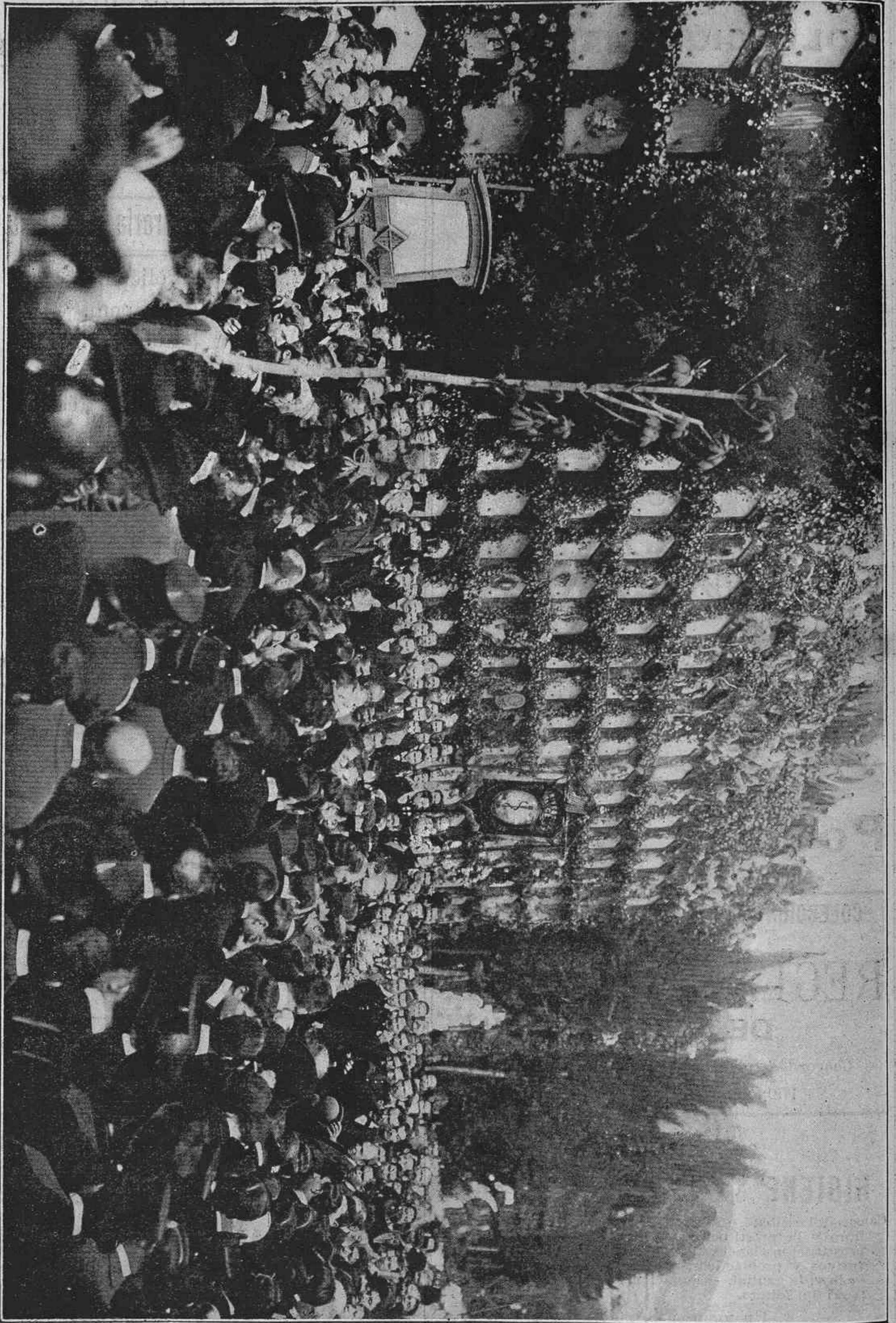
**Entre faldillas
y pantalóns**

HUMORADA EN VERS

PER **C. GUMÁ**

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

L' ENTERRRO DEL DOCTOR ROBERT

Al cementiri.—En el moment de pronunciar-se l' oració fúnebre, al peu de la seva tomba.

Inst. de LA ESQUELLA

1914.—L'Enterrament del doctor Robert a la tomba de la seva família, al cementiri de la Torratiella. El doctor Robert va morir el 1913, després d'una llarga malaltia. El seu enterrament va ser molt concorregut i va tenir lloc el dia 14 de desembre de 1913. La fotografia és una reproducció d'una imatge publicada a l'«Esquella de la Torratiella» el 1914.